

Europese Raad

Brussel, 18 april 2024
(OR. en)

EUCO 12/24

CO EUR 10
CONCL 3

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: Buitengewone bijeenkomst van de Europese Raad (17 en 18 april 2024)
– Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

In de context van de komende Europese verkiezingen onderstreept de Europese Raad dat de Unie en haar lidstaten vastbesloten zijn alle risico's die voortvloeien uit desinformatie, onder meer via artificiële intelligentie, alsook buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging in verkiezingsprocessen, nauwlettend te monitoren en in te perken. De Europese Raad verzoekt de EU-instellingen en de nationale autoriteiten op deze gebieden samen te werken.

*

* *

I. OEKRAÏNE

1. De Europese Raad, herinnerend aan zijn conclusies van maart 2024, herhaalt zijn onwrikbare steun aan Oekraïne, zijn bevolking en zijn onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit binnen zijn internationaal erkende grenzen.
2. De Europese Raad veroordeelt met klem de aanhoudende lucht- en raketaanvallen van Rusland op Oekraïense burgers en de civiele en kritieke infrastructuur van Oekraïne, waaronder de recentelijk toegenomen aanvallen op de energiesector. De Europese Unie en haar lidstaten zullen de levering opvoeren van humanitaire hulp en bijstand voor civiele bescherming, waaronder apparatuur zoals stroomgeneratoren en vermogens-transformatoren.
3. De Europese Raad onderstreept het belang om Oekraïne dringend van luchtverdediging te voorzien en de levering van alle nodige militaire bijstand, met inbegrip van artilleriemunitie en raketten, te versnellen en op te voeren. Hij verzoekt de Raad, met name tijdens zijn komende zitting, en de lidstaten te zorgen voor de nodige follow-up. De Europese Raad is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt met de voorstellen om de uitzonderlijke opbrengsten uit de geïmmobiliseerde tegoeden van Rusland ter ondersteuning van Oekraïne te bestemmen, en vraagt dat deze snel worden aangenomen.

Bij militaire steun zal het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten ten volle in acht worden genomen en zal rekening worden gehouden met de veiligheids- en defensiebelangen van alle lidstaten.

II. MIDDEN-OOSTEN

4. De Europese Raad veroordeelt met klem en ondubbelzinnig de Iraanse aanval op Israël en herhaalt zijn volledige solidariteit met de Israëliëse bevolking en zijn gehechtheid aan de veiligheid van Israël en aan regionale stabiliteit. De Europese Raad roept Iran en zijn gelieerde groeperingen op alle aanvallen te staken en dringt er bij alle partijen op aan zich uiterst terughoudend op te stellen en af te zien van acties die de spanningen in de regio kunnen doen toenemen. De Europese Unie zal verdere beperkende maatregelen tegen Iran nemen, met name met betrekking tot onbemande luchtvaartuigen (UAV's) en raketten. De Europese Unie blijft zich ten volle inzetten om bij te dragen aan de-escalatie en veiligheid in de regio.

5. De Europese Raad herinnert aan zijn conclusies van maart 2024 in al hun elementen, en herhaalt dat hij met partners wil samenwerken om onverwijld een einde te maken aan de crisis in Gaza en uitvoering te geven aan Resolutie 2728 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, onder meer door tot een onmiddellijk staakt-het-vuren te komen en door de onvoorwaardelijke vrijlating van alle gijzelaars, alsook door op grote schaal volledige, snelle, veilige en ongehinderde toegang tot humanitaire hulp te verlenen voor noodlijdende Palestijnen. De Europese Unie blijft zich krachtig inzetten voor een langdurige, duurzame vrede op basis van de tweestatenoplossing.

6. De Europese Unie is bereid met alle partners samen te werken om te voorkomen dat de spanningen in de regio, met name in Libanon, verder escaleren. Zij herinnert aan haar krachtige steun voor Libanon en de Libanese bevolking en erkent de moeilijke omstandigheden waarmee Libanon intern en als gevolg van regionale spanningen te kampen heeft. De Europese Raad roept alle partijen op zich in te zetten voor de uitvoering van Resolutie 1701 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. In dit verband blijft de Europese Unie zich inzetten voor de stabiliteit van Libanon, onder meer door de hoognodige hervormingen te ondersteunen, en voor het versterken van haar steun aan de Libanese strijdkrachten.
7. De Europese Raad bevestigt dat de EU vastbesloten is steun te verlenen aan de meest kwetsbare personen in Libanon, met inbegrip van vluchtelingen, intern ontheemden en noodlijdende gastgemeenschappen, alsook de bestrijding van mensenhandel en smokkel te ondersteunen. De Europese Raad herhaalt dat het nodig is de door de UNHCR bepaalde voorwaarden voor een veilige, vrijwillige en waardige terugkeer van Syrische vluchtelingen tot stand te brengen.
8. Met het oog op de achtste Brusselse conferentie over Syrië verzoekt de Europese Raad de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om de doeltreffendheid van de EU-steun aan Syrische vluchtelingen en ontheemden in Syrië en in de regio te evalueren en te bevorderen. Hij roept alle donoren op het niveau van hun steun aan hen te handhaven of op te voeren.

III. TURKIJE

9. De Europese Raad hield een strategisch debat over de betrekkingen tussen de EU en Turkije, waarbij hij nota nam van de gezamenlijke mededeling van de hoge vertegenwoordiger en de Commissie over de stand van zaken met betrekking tot de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije. De Europese Unie heeft een strategisch belang bij een stabiele en veilige omgeving in het oostelijke Middellandse Zeegebied en bij de ontwikkeling van coöperatieve en voor beide partijen voordelige betrekkingen met Turkije. De Europese Raad draagt het Coreper op om, met inachtneming van de bevoegdheden van de betrokken instellingen, vooruitgang te boeken met de aanbevelingen uit de gezamenlijke mededeling, in overeenstemming met eerdere conclusies van de Europese Raad en op gefaseerde, evenredige en omkeerbare wijze, met inachtneming van aanvullende richtsnoeren van de Europese Raad. De constructieve betrokkenheid van Turkije zelf zal een voornamelijk rol spelen bij het bevorderen van de verschillende in de gezamenlijke mededeling genoemde samenwerkingsgebieden.

10. De Europese Unie hecht in dat verband bijzonder belang aan hervatting van en vooruitgang met de gesprekken over een regeling voor de kwestie-Cyprus voor een hechtere samenwerking tussen de EU en Turkije. Onder verwijzing naar zijn eerdere conclusies blijft de Europese Raad zich ten volle inzetten voor een integrale regeling van de kwestie-Cyprus, binnen het kader van de VN, in overeenstemming met de desbetreffende resoluties van de VN-Veiligheidsraad en met de beginselen waarop de Unie is gegrondvest en het acquis. De Europese Raad is ingenomen met de benoeming van María Ángela Holguín Cuéllar tot persoonlijk gezant van de VN-secretaris-generaal voor Cyprus. De Europese Unie is bereid een actieve rol te spelen bij de ondersteuning van alle fasen van het door de VN geleide proces, met alle passende middelen waarover zij beschikt.

IV. EEN NIEUWE DEAL VOOR HET EUROPEES CONCURRENTIEVERMOGEN

11. In het licht van een nieuwe geopolitieke realiteit en steeds complexere uitdagingen is de Europese Unie vastbesloten resoluut te handelen om haar concurrentievermogen op lange termijn, welvaart en leiderschap op het wereldtoneel te waarborgen en haar strategische soevereiniteit te versterken.
12. Verwijzend naar zijn conclusies van maart 2023 en juni 2023 zal de Europese Raad zorgen voor een geïntegreerde aanpak op alle beleidsterreinen om de productiviteit en duurzame en inclusieve groei in heel Europa te verhogen, om een robuuste, innovatieve en veerkrachtige economie op te bouwen en om het unieke Europees sociaal en economisch model te bevorderen dat een stimulans zal zijn voor de concurrerende transitie van de Unie naar digitale soevereiniteit op een zelfbewuste en open manier, en naar klimaatneutraliteit. De Green Deal dient om wereldwijd concurrerend te blijven en de energieonafhankelijkheid te vergroten. Hierdoor zullen het reële inkomen en de koopkracht worden verhoogd, waardoor de levensstandaard van alle EU-burgers zal verbeteren.
13. De afgelopen dertig jaar zijn de eengemaakte markt en de vier vrijheden een krachtige motor van convergentie en groei in de Europese Unie en haar lidstaten geweest, waardoor een sociale markteconomie met een groot concurrentievermogen, economische, sociale en territoriale cohesie en een gelijk speelveld op basis van onder meer een doeltreffend kader voor staatssteun en mededinging werden bevorderd. In het licht van geopolitieke spanningen en assertievere beleidsmaatregelen van internationale partners en concurrenten, met name op het gebied van subsidies, alsook in het licht van de productiviteit en technologische en demografische trends op lange termijn, heeft Europa behoefte aan een dringende beleidsverschuiving die voortbouwt op haar sterke punten.
14. De Europese Raad is ingenomen met de presentatie door Enrico Letta van zijn verslag op hoog niveau, getiteld “Much More Than A Market”, en verzoekt het huidige en het toekomstige voorzitterschap van de Raad tot het einde van het jaar werk te maken van de daarin opgenomen aanbevelingen. De Europese Raad ziet uit naar de presentatie van het komende verslag over het concurrentievermogen van Europa. De nieuwe strategische agenda zal verdere sturing en een kader bieden voor de te verrichten werkzaamheden.

Naar een nieuwe deal voor het Europees concurrentievermogen

15. Er is een nieuwe deal voor het Europees concurrentievermogen nodig, die verankerd is in een volledig geïntegreerde eengemaakte markt. Dit zal op het niveau van zowel de Unie als de lidstaten en op alle beleidsterreinen inspanningen vergen om de groei-, de productiviteits- en de innovatiekloof tussen de Unie en haar internationale partners en belangrijkste concurrenten te dichten. Daartoe moeten beleidsmaatregelen beter ten dienste worden gesteld van het verstevigen van de economische, industriële, technologische en productiebasis van Europa, waardoor de economische veerkracht en industriële vernieuwing, het mondiale concurrentievermogen, het technologische leiderschap en de aantrekkelijkheid als bedrijfslocatie van de Unie worden verzekerd. Het streven naar een gelijk speelveld, zowel wereldwijd als binnen de eengemaakte markt, is in dat verband essentieel.
16. De omstandigheden scheppen waarin Europese marktdeelnemers de kansen van een klimaatneutrale, digitale en circulaire economie kunnen benutten en de evenwichtige en alomvattende aanpak volgen die in Granada is vastgelegd, zal de Unie helpen om duurzame oplossingen aan te reiken die werken voor iedereen. Daartoe moet ten volle gebruik worden gemaakt van alle relevante instrumenten, met inbegrip van overheidsopdrachten. Het cohesiebeleid vervult een sleutelrol bij het verminderen van ongelijkheden en het stimuleren van duurzame groei op lange termijn. Grensoverschrijdende connectiviteit en hoogwaardige infrastructuur zijn ook van cruciaal belang. Europa moet daarnaast zijn strategische afhankelijkheden verminderen in de gevoelige sectoren die zijn vastgesteld in Versailles – energie, kritieke grondstoffen, halfgeleiders, volksgezondheid, digitale zaken, levensmiddelen en kritieke technologieën – en in andere sectoren zoals chemicaliën, biotechnologie en ruimtevaart.
17. Investerings in belangrijke strategische sectoren en infrastructuur vereisen een samenspel van publieke en private financiering. De EU-begroting en de EIB-groep blijven een belangrijke rol spelen. Om particulier kapitaal te ontsluiten is het van cruciaal belang om de kapitaalmarktenunie te verdiepen. Dit zal Europese bedrijven toegang verschaffen tot meer gediversifieerde financiering tegen lagere kosten, zal het binnenlandse spaaroverschot helpen kanaliseren en zal het aanzienlijke bedrag aan particuliere investeringen mobiliseren dat nodig is om de uitdagingen het hoofd te bieden, met name de groene en de digitale transitie en de behoeften van de Europese defensie-industrie. Ook moet de toegang tot kapitaal, waaronder durf- en groeikapitaal, worden gefaciliteerd en vereenvoudigd, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen en start-ups.

18. Met het oog op de uitvoering van de nieuwe deal voor het Europees concurrentievermogen roept de Europese Raad ertoe op krachtdadig en snel verder werk te maken van de volgende essentiële aanjagers van het concurrentievermogen:

Eengemaakte markt

- a) de eengemaakte markt verdiepen door resterende belemmeringen weg te nemen, in overeenstemming met het belemmeringenverslag van 2020, de mededeling “30 jaar eengemaakte markt” en het jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen, en door de regels inzake vrij verkeer volledig toe te passen. In het licht van servitiserende en de dubbele transitie moet de nadruk liggen op de grensoverschrijdende verlening van diensten, met name horizontale en economisch belangrijke diensten, alsook op het grensoverschrijdende verkeer van goederen, met inbegrip van essentiële goederen zoals geneesmiddelen, op basis van de behoeften van bedrijven, overheidsinstellingen en burgers, met tevens aandacht voor transparantie in de toeleveringsketens;
- b) de vervoersverbindingen en de mobiliteit binnen de Unie verbeteren door ontbrekende schakels en knelpunten aan te pakken en het kader te verbeteren;
- c) oneerlijke handelspraktijken aanpakken, zoals kwaliteitsverschillen in levensmiddelen, die het vertrouwen van de EU-consumenten in de interne markt ondermijnen;
- d) een nieuwe horizontale strategie ontwikkelen voor een gemoderniseerde eengemaakte markt uiterlijk in juni 2025. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar het aanpakken van uitdagingen die van invloed zijn op het concurrentievermogen van bedrijven van elke omvang, met bijzondere aandacht voor kleine en middelgrote ondernemingen en start-ups;

Kapitaalmarktenunie

- e) onverwijld vorderingen maken met de werkzaamheden in de Raad en de Commissie met betrekking tot alle geïdentificeerde maatregelen die nodig zijn om werkelijk geïntegreerde Europese kapitaalmarkten tot stand te brengen die toegankelijk zijn voor alle burgers en bedrijven in de hele Unie, ten behoeve van alle lidstaten, met name inzake:
 - i) harmonisering van de toepasselijke aspecten van nationale stelsels voor insolventie van ondernemingen;
 - ii) bevorderen van investeringen, onder meer in grensoverschrijdend eigen vermogen, door middel van gerichte convergentie van goed ontworpen bedrijfssystemen voor kapitaalmarktspelers en -mechanismen;
 - iii) herstart van de Europese securitisatiemarkt, onder meer via wijzigingen in de regelgeving en de prudentiële vereisten, met gebruikmaking van de beschikbare manoeuvreerruimte;
 - iv) verbetering van de convergentie en efficiëntie van het toezicht op de kapitaalmarkten in de hele EU. Hij verzoekt de Commissie de voorwaarden onder welke de Europese toezichthoudende autoriteiten effectief toezicht kunnen uitoefenen op de meest systeemrelevante grensoverschrijdende spelers op de kapitaal- en financiële markten te beoordelen en hieraan te werken, teneinde de financiële integratie te versterken en de financiële stabiliteit te waarborgen, processen te vereenvoudigen en de nalevingskosten te verlagen, rekening houdend met de belangen van alle lidstaten;
 - v) verbetering van de voorwaarden voor institutionele, retail- en grensoverschrijdende investeringen in eigen vermogen en voor de financierings- en uitstapmogelijkheden voor Europese scale-ups;
 - vi) waarborging van een gelijk speelveld bij de toegang tot particulier kapitaal voor alle lidstaten;

- vii) ontwerp en invoering van een eenvoudig en doeltreffend grensoverschrijdend beleggings-/spaarproduct voor retailbeleggers; ontwikkeling van pensioen- en langetermijnsparproducten;
- viii) creëren van een aantrekkelijk en consumentvriendelijk investeringsklimaat en bevorderen van een beleggerscultuur onder EU-burgers, onder meer door de versterking van de financiële geletterdheid van burgers en bevordering van bewustmakingsinitiatieven;
- ix) herziening en vereenvoudiging van het regelgevingskader voor de financiële markten om de administratieve rompslomp te verminderen;

Industrie

- f) een doeltreffend industriebeleid ontwikkelen en uitvoeren, in dialoog met belanghebbenden, dat onze industrie op concurrerende wijze koolstofvrij maakt, het concurrentievoordeel van de Unie op het gebied van digitale en schone technologieën ontwikkelt, strategische toeleveringsketens diversifieert en veiligstelt, en de technologische en industriële defensiebasis van Europa versterkt;

Onderzoek en innovatie

- g) een innovatievriendelijker klimaat bevorderen op basis van excellente wetenschap, dat marktintroductie en de industriële en commerciële opschaling van innovatie versnelt, en tegelijkertijd de investeringen in onderzoek en ontwikkeling verhogen om de uitgavendoelstelling van 3 % van het bbp te halen;

Energie

- h) een echte energie-unie tot stand brengen – door de levering van ruimschoots beschikbare, betaalbare en schone energie te verzekeren, die het tweeledige doel van Europese energiesoevereiniteit en klimaatneutraliteit dient. Dit zal vragen om ambitieuze elektrificatie waarbij gebruik wordt gemaakt van alle nettonul- en koolstofarme oplossingen, om flexibiliteit, en om grootschalige uitrol van en investeringen in netten, opslag en interconnecties;

Circulaire economie

- i) circulariteit en hulpbronnenefficiëntie vergroten, onder meer door het potentieel van de bio-economie te benutten, waarbij de afhankelijkheid van primaire hulpbronnen, met name van kritieke grondstoffen, wordt verminderd;

Digitale zaken

- j) de digitale transformatie van bedrijven, de overheid en de samenleving ondersteunen, hetgeen vraagt om een echte eengemaakte markt voor digitale diensten en data, investeringen in digitale infrastructuur (zoals 5G en 6G) aanmoedigen en ondersteunen, waarbij mogelijke belemmeringen voor grensoverschrijdende activiteiten in de mobiele netwerksector worden aangepakt en grensverleggende digitale technologieën (zoals AI, blockchain, kwantum-computing en immersieve-realiteitstechnologie) volledig worden toegepast, en het onbenutte potentieel van data in Europa volledig aanboren, waarbij de privacy en veiligheid worden gewaarborgd. De Europese Raad benadrukt tevens dat het leiderschap van de EU op het gebied van mondiale digitale aangelegenheden moet worden versterkt, en verzoekt de Commissie en de hoge vertegenwoordiger om hierover met een gezamenlijke mededeling te komen;

Sociale zaken

- k) hoogwaardige banen in heel Europa bevorderen door meer werk te maken van de kerndoelen voor 2030 inzake een grotere arbeidsmarktparticipatie via een versterkte sociale dialoog, omscholing/bijtscholing en een leven lang leren, door het tekort aan vak- en arbeidskrachten in de context van bredere demografische trends, met inbegrip van talentmobiliteit naar en binnen de Europese Unie, aan te pakken en door gelijke kansen te waarborgen;

Handel

- l) de kernrol van de WTO in het multilaterale, op regels gebaseerde systeem ondersteunen; streven naar een ambitieuze, robuuste, open en duurzame handelspolitiek die eerlijke handelsovereenkomsten mogelijk maakt, die markten van derde landen toegankelijk maakt voor EU-bedrijven, de belangen van de EU verdedigt, de ontwikkeling van veerkrachtige en betrouwbare toeleveringsketens mogelijk maakt, een echt gelijk speelveld waarborgt, en mogelijkheden voor wederkerige markttoegang schept.

Een beter en slimmer regelgevingskader

- 19. Het regelgevingskader van de EU moet zorgen voor rechtszekerheid en voorspelbaarheid, beter worden geïntegreerd, coherent zijn tussen verschillende beleidsterreinen, innovatieve benaderingen mogelijk maken en digitaal als de norm hanteren, en tegelijkertijd de administratieve lasten voor bedrijven verminderen. Rekening houdend met het economische weefsel van de Unie moet de Commissie bij het opstellen van nieuwe wetgeving het “denk eerst klein”-principe toepassen.
- 20. De Europese Raad verzoekt de Commissie de administratieve en nalevingslasten voor bedrijven en nationale autoriteiten aanzienlijk te verminderen, overregulering te voorkomen en ervoor te zorgen dat de EU-regelgeving wordt gehandhaafd, en wijst op het belang van een tijdige en correcte uitvoering van de EU-wetgeving door de lidstaten, waarbij “overomzetting” moet worden vermeden.

21. Het harmoniseren van regelgevingskaders, het aanmoedigen van wederzijdse erkenning, het stroomlijnen van rapportagegegevens en het voortzetten van het initiatief om de rapportage met ten minste 25 % te verminderen zullen bijdragen aan deze doelstelling. In het bijzonder is het ook van belang eenvoudigere procedures voor vergunningen en licenties te waarborgen, een einde te maken aan onnodige rapportage en overlappende verplichtingen te voorkomen. De Commissie moet voor wetgevingsvoorstellen die een aanzienlijk effect hebben, voorzien in hoogwaardige, tijdige en grondige effectbeoordelingen en concurrentievermogenstoetsen, met inbegrip van de cumulatieve effecten.

Een concurrerende, duurzame en veerkrachtige landbouwsector

22. Een concurrerende, duurzame en veerkrachtige landbouwsector is een essentieel strategisch belang van de Unie. Landbouwers hebben behoefte aan een stabiel en voorspelbaar kader, onder meer om hen een leidraad te bieden bij het aanpakken van milieu- en klimaatuitdagingen. In overeenstemming met zijn eerdere conclusies roept de Europese Raad op om de wijziging van de GLB-verordening spoedig aan te nemen, en moedigt hij de Raad en de Commissie aan de werkzaamheden voort te zetten, met name wat betreft:
- a) de uitvoering van korte- en middellangetermijnmaatregelen om de administratieve lasten te verminderen en vereenvoudiging door te voeren;
 - b) de versterking van de positie van de landbouwers in de voedselvoorzieningsketen om een billijk inkomen te waarborgen;
 - c) het waarborgen van op regels gebaseerde en eerlijke concurrentie wereldwijd en op de interne markt;
 - d) de voorgestelde verlenging van de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun en de mogelijkheid om het plafond voor de-minimissteun voor de landbouw te verhogen;
 - e) het opleggen van verdere tarieven op bepaalde invoer in de Europese Unie van Russische en Belarussische landbouwproducten, waarbij rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de interne markt en waarbij ervoor wordt gezorgd dat de doorvoer van dergelijke goederen naar ontwikkelingslanden onverlet blijft.

Evaluatie van de vorderingen

23. De Europese Raad zal de vorderingen met de initiatieven voor het versterken van het concurrentievermogen van de Unie, het garanderen van haar economische veerkracht en het waarmaken van het volledige potentieel van de eengemaakte markt regelmatig evalueren.
 24. Tijdens zijn bijeenkomst in juni 2024 zal de Europese Raad de vorderingen evalueren en bespreken welke extra stappen nodig zijn om de kapitaalmarktenunie te verdiepen.
 25. De Europese Raad zal de maatregelen voor een concurrerende, duurzame en veerkrachtige landbouwsector blijven evalueren.
-